

Zákon o elektronizaci zdravotnictví

Mgr. JUDr. Vladimíra Těšitelová
Statutární zástupce ředitele ÚZIS ČR

20. září 2021

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic

Vznik zákona o elektronizaci

- ÚZIS ČR byl pověřen vypracováním návrhu paragrafového znění zákona v polovině **února 2020**.
- Vláda ČR schválila zákon **15. února 2021**
- Návrh zákona prošel 1. čtením ve Sněmovně ČR - 3. čtením **7. července 2021** v PS Parlamentu ČR a **18. srpna 2021** byl schválen Senátem ČR,
- **29. srpna 2021** podepsal prezident ČR a
- vyhlášen ve Sbírce zákonů v částce 143 dne **8. září 2021** pod **č. 325/2021 Sb.** a **č. 326/2021 Sb.**

Do tzv. „změnového“ zákona (zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o elektronizaci zdravotnictví, byly převzaty některé připomínky ze samostatné novely zákona o zdravotních službách (nebude předložen MZ) a dále týkající se on-line dispečinku lůžkové kapacity (úpravy v Národním registru poskytovatelů zdravotních služeb) návazně na řešení aktuální pandemie.

Vznik zákona o elektronizaci

Elektronizace zdravotnictví řečí paragrafů

S pojmem elektronizace či digitalizace se setkáváme v současné době na každém kroku. Nejinak je tomu ve zdravotnictví. S čím jsme se ve zdravotnictví naopak doposud nesetkali a co chybí právě v oblasti zdravotnictví, je právní norma elektronizace zdravotnictví a její nosné principy systémově ukotvené v českém právním řádu. Chyběla – vlastně v době zpracování této publikace stále chybí – právní norma, která by obsahovala systémově ucelené právní zakotvení zavádění nových technologií v oblasti elektronizace v resortu zdravotnictví, základní infrastruktura elektronizace zdravotnictví, právně definované role a odpovědnosti subjektů v systému elektronického zdravotnictví a definice s tím souvisejících pojmů, standardů komunikace, pravidel sdílení či předávání zdravotnické dokumentace.

Jaké si tato publikace klade cíle? Pouze jeden jediný. Provést čtenáře cestou přípravy paragrafového znění zákona o elektronizaci zdravotnictví tak, jak vznikl v autorském kolektivu pracovníků Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR, který byl jeho přípravou pověřen ministrem zdravotnictví v druhé polovině února roku 2020.

Obzvláště zkušenosti posledních měsíců, související s pandemií onemocnění COVID-19 způsobeného novým typem koronaviru s odborným označením SARS-CoV-2, ukázaly nezbytnost elektronizace zdravotnictví a jejího legislativního ukotvení, zejména pak existence v reálném čase dostupných a správných údajů o poskytovatelích zdravotních služeb, zdravotnických pracovnících a pacientech. Existující statistické údaje v národních zdravotnických registrech zřízených podle zákona o zdravotních službách zcela jednoznačně nejsou dostatečnou platformou pro zajištění nejen efektivity zdravotnictví a jeho udržitelnosti ale i kvalitního a bezpečného poskytování zdravotních služeb do budoucna, a to včetně efektivního řešení pandemií infekčních onemocnění.

Věříme, že tato publikace objasní zejména odborné veřejnosti proces vzniku paragrafového znění zákona o elektronizaci zdravotnictví a osvětlí úvahy a záměry jeho autorů při jeho tvorbě.

ISSN 978-80-7472-180-2

ELEKTRONIZACE ZDRAVOTNICTVÍ ŘEČÍ PARAGRAFŮ

ELEKTRONIZACE ZDRAVOTNICTVÍ ŘEČÍ PARAGRAFŮ

Mgr. JUDr. Vladimíra Těšitelová
a kol.

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Proces jeho tvorby a hlavní novinky jsou popsány v publikaci *Elektronizace zdravotnictví řečí paragrafů*, která právě vychází.

Fáze elektronizace zdravotnictví

Elementární fáze elektronizace zdravotnictví

Stávající návrh zákona předložený do legislativního procesu.

První elementární fáze elektronizace zdravotnictví umožní

- ❑ vznik jeho základní infrastruktury a základních centrálních služeb elektronického zdravotnictví a
- ❑ umožní jednoznačnou elektronickou identifikaci pacientů a zdravotnických pracovníků.

Navazující fáze elektronizace zdravotnictví

Ministerstvem zdravotnictví plánován další rozvoj, mimo jiné, zavedení

- **indexu zdravotnické dokumentace** jako informačního systému popisujícího základní typologii existující zdravotnické dokumentace (pouze u taxativně vymezených jejích částí) a sdružujícího metadata o dokumentaci, nikoli však informace ze samotného obsahu zdravotnické dokumentace, která zůstává u poskytovatele zdravotních služeb a
- **emergentního záznamu**, který by obsahoval pouze bazální set život zachraňujících údajů, uložených v centrální databázi.

Struktura návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Byla zvolena možnost strukturovat právní předpis na

- části,
- hlavy a
- díly.

Návrh zákona tedy obsahuje **5 částí**, z toho jedna část členěna na **4 hlavy** a **4 díly** a celkem **45 paragrafů**.

Návrh zákona o elektronizaci zdravotnictví je členěn na 5 částí:
část první **ÚVODNÍ USTANOVENÍ**
část druhá **INTEGROVANÉ DATOVÉ ROZHRANÍ**
část třetí **VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY V OBLASTI ELEKTRONIZACE ZDRAVOTNICTVÍ**
část čtvrtá **PŘESTUPKY**
část pátá **SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ**

Účinnost zákona o elektronizaci zdravotnictví

1. ledna 2022

Zákon reflektuje stávající procesy probíhající ve zdravotnictví, je nezbytné pro řadu jeho ustanovení stanovit **dostatečnou legisvakanční lhůtu**, a to zejména s ohledem na stav informačních systémů u oprávněných osob, především u poskytovatelů zdravotních služeb.

Z tohoto důvodu byla účinnost dalších ustanovení odsunuta, a to v **5 fázích (od 1. ledna 2022 do 1. ledna 2026)**.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Centrální infrastruktura elektronického zdravotnictví INTEGROVANÉ DATOVÉ ROZHRANÍ ZDRAVOTNICTVÍ

Ukotvení Integrovaného datového rozhraní zdravotnictví jako informačního systému veřejné správy.

ČÁST DRUHÁ INTEGROVANÉ DATOVÉ ROZHRANÍ § 7

(1) Integrované datové rozhraní je informační systém veřejné správy, jehož vzájemně propojené součásti tvoří tyto informační systémy a služby:

- a) kmenové zdravotnické registry,
- b) služby vytvářející důvěru,
- c) centrální služby elektronického zdravotnictví a
- d) žurnál činností.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Centrální infrastruktura elektronického zdravotnictví INTEGROVANÉ DATOVÉ ROZHRANÍ ZDRAVOTNICTVÍ

§ 7

(2) **Správce** Integrovaného datového rozhraní je ministerstvo, **provozovatelem** je Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky (dále jen „statistický ústav“). Statistický ústav je pro potřeby vedení kmenových zdravotnických registrů **zpracovatelem** osobních údajů podle právních předpisů upravujících zpracování osobních údajů).

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Kmenové zdravotnické registry

Základním cílem je vytvoření resortní vrstvy údajů s kmenovými údaji umožňující jednoznačnou identifikaci poskytovatelů zdravotních služeb, zdravotnických pracovníků a pacientů, a to po vzoru základních registrů veřejné správy vedených podle zákona o základních registrech.

Kmenové zdravotnické registry

§ 16

(1) Kmenovými zdravotnickými registry jsou

- a) Kmenový registr poskytovatelů zdravotních služeb,
- b) Kmenový registr zdravotnických pracovníků a
- c) Kmenový registr pacientů.

(2) Kmenové zdravotnické registry slouží k

- a) vedení **jednoznačných a správných** údajů o poskytovatelích zdravotních služeb nebo sociálních služeb, zdravotnických pracovnících a pacientech, a
- b) identifikaci** poskytovatelů zdravotních služeb nebo sociálních služeb, zdravotnických pracovníků a pacientů.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Resortní prostředky pro přístup k systémům IDRR

Ukotvení přístupu k systémům Integrovaného datového rozhraní prostřednictvím resortních prostředků či prostřednictvím kvalifikovaných prostředků garantovaných státem.

§ 11

- (1) K Integrovanému datovému rozhraní přistupuje oprávněná nebo zapisující osoba, s výjimkou pacienta nebo třetí osoby, která je
- a) právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, prostřednictvím svého informačního systému, který byl **vybaven resortním systémovým certifikátem** pro přístup k Integrovanému datovému rozhraní vydaného ministerstvem podle § 38 odst. 2 písm. d) automatizovaně nebo prostřednictvím pověřeného pracovníka,
  - b) fyzickou osobou, pomocí vzdáleného přístupu **s využitím prostředků elektronické identifikace podle zákona o elektronické identifikaci** prostřednictvím Portálu elektronického zdravotnictví, nebo
  - c) zdravotnickým pracovníkem, prostřednictvím **osobních přístupových certifikátů** pro zajištění přístupu zdravotnických pracovníků k Integrovanému datovému rozhraní.
- (2) Pověřený pracovník přistupuje k Integrovanému datovému rozhraní **prostřednictvím informačního systému oprávněné nebo zapisující osoby**, která mu přidělila přístupové údaje do svého informačního systému.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Identifikátor zdravotnického pracovníka a pacienta

Jsou vydávány správcem Integrovaného datového rozhraní při zápisu do dotčeného registru a je zakotven proces jeho změny na žádost i z moci úřední (opatření ve vazbě na kybernetický incident). **Do budoucna nahradí rodné číslo** - významný prvek ochrany osobních údajů.

§ 13

- (1) Identifikátor zdravotnického pracovníka přiděluje ministerstvo při zápisu zdravotnického pracovníka do Kmenového registru zdravotnických pracovníků.
- (2) Identifikátor pacienta přiděluje ministerstvo při zápisu pacienta do Kmenového registru pacientů.
- (3) Každý zdravotnický pracovník je identifikován **pouze jedním** identifikátorem zdravotnického pracovníka. Každý pacient je identifikován pouze jedním identifikátorem pacienta. **Identifikátor zdravotnického pracovníka nesmí být shodný s identifikátorem pacienta.**
- (4) Identifikátor zdravotnického pracovníka a identifikátor pacienta nelze po přidělení měnit, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Standardy elektronického zdravotnictví

Definice standardů elektronického zdravotnictví, povinnosti poskytovatelů zdravotních služeb se jimi řídit a nastavení procesu jejich vydávání ministerstvem zdravotnictví.

Standardy elektronického zdravotnictví budou vydávány Ministerstvem zdravotnictví po projednání s ÚZIS ČR, sdruženími poskytovatelů zdravotních služeb, odbornými společnostmi, Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost a akademickými institucemi.

§ 2

(6) **Standardy elektronického zdravotnictví** se rozumí standardy definující strukturu, obsah a formát datových souborů a datových zpráv, rozhraní pro vedení a předávání zdravotnické dokumentace v elektronické podobě a jejich zabezpečení, klasifikace, nomenklatury a terminologie pro jejich použití.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Resortní prostředky vytvářející důvěru

Ukotvení služeb vytvářejících důvěru v rámci elektronického zdravotnictví jako nedílné součásti IDRR, vydává Ministerstvo zdravotnictví. Proces stanoví provozní dokumentace IDRR. **Bezúplatně.**

Oddíl 2

Služby vytvářející důvěru

§ 26

- (1) Službami vytvářejícími důvěru v oblasti elektronického zdravotnictví jsou tyto služby:
- a) systém zajišťující a poskytující resortní zaručená elektronická časová razítka,
  - b) systém zajišťující a poskytující služby vzdáleného použití resortní zaručené elektronické pečeti,
  - c) služby vydávání resortních podpisových certifikátů pro zaručený elektronický podpis,
  - d) služby vydávání resortních systémových certifikátů pro přístup k Integrovanému datovému rozhraní a
  - e) služby vydávání resortních osobních přístupových certifikátů pro zajištění autentizace zdravotnických pracovníků ke službám elektronického zdravotnictví.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Centrální služby elektronického zdravotnictví

Oddíl 3

Centrální služby elektronického zdravotnictví

§ 27

- (1) Centrálními službami elektronického zdravotnictví jsou tyto služby:
  - a) služby nahlížení na kmenové údaje v kmenových zdravotnických registrech,
  - b) služby zápisu do Kmenového registru pacientů,
  - c) služby výměnných sítí,
  - d) systém správy souhlasů,
  - e) portál elektronického zdravotnictví,
  - f) katalog služeb elektronického zdravotnictví.
- (2) Centrální službou elektronického zdravotnictví jsou dále služby Národního kontaktního místa podle zákona o zdravotních službách.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Služby výměnné sítě

Státem garantovaný systém pro předávání kopií zdravotnické dokumentace vedené v elektronické podobě, jejich částí nebo výpisů z ní. Je to možnost nikoliv povinnost. **Bezúplatně.** Umožní fungování stávajících systémů. Pro poskytovatele zdravotních služeb i zdravotní pojišťovny

§ 30

Služby výměnné sítě zajišťují bezpečné předávání zdravotnické dokumentace vedené v elektronické podobě, jejich částí nebo informací z ní **mezi poskytovateli zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách nebo mezi těmito poskytovateli a zdravotními pojišťovnami podle jiného právního předpisu**¹⁾ prostřednictvím bezpečného šifrovaného komunikačního kanálu.

§ 31

(1) Součástí služeb výměnné sítě je **dočasné úložiště**, které je určeno k dočasnému uložení zdravotnické dokumentace vedené v elektronické podobě, její části nebo informace z ní určené k předání (dále jen „zásilka“) na základě požadavku odesílajícího poskytovatele zdravotních služeb nebo sociálních služeb nebo zdravotní pojišťovny (dále jen „odesílatel“) a jejímu vyzvednutí poskytovatelem zdravotních služeb nebo sociálních služeb nebo zdravotní pojišťovnou, kterému byly určeny (dále jen „adresát“).

¹⁾ Například zákon č. 48/1997 Sb.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví

Systém správy souhlasů

Zásadní prostředek pro pacienta k udělení souhlasu/nesouhlasu s přístupem k registrovaným eHealth službám pro jiné osoby, jde o nastavení pro náročnější variantu, kdy pacient volí mezi více možnostmi. V jednodušší variantě volí pouze využívání celé služby ano/ne.

Systém správy souhlasů

§ 32

(1) Systém správy souhlasů zajišťuje

- a) evidenci pacientem udělených **souhlasů** třetím osobám a odvolaných souhlasů,
- b) službu **ověření přístupu** třetích osob ke službám elektronického zdravotnictví na základě souhlasu uděleného pacientem a
- c) evidenci vysloveného **nesouhlasu** pacienta s předáváním patientského souhrnu, nebo části zdravotnické dokumentace jiné než patientský souhrn (dále jen „část zdravotnické dokumentace“) prostřednictvím Národního kontaktního místa do jiného státu Evropské unie podle zákona o zdravotních službách.

§ 34

Poskytovatel zdravotních služeb nebo sociálních služeb **je povinen využívat** systém správy souhlasů pro využití svých informačních systémů umožňujících dálkový přístup pro pacienta.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví (doprovodná novela zákona o zdravotních službách)

Zdravotnická dokumentace vedená v elektronické podobě

Úprava **změnovým zákonem**, kterým se upraví zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), a zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů. Na tuto úpravu naváže novela vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci.

§ 54a

Poskytovatel zdravotnickou dokumentaci vedenou v elektronické podobě nebo její části, popřípadě informace z ní, kterou předává v souladu s § 45 odst. 2 písm. f) nebo g), opatří

- a) resortním zaručeným elektronickým časovým razítkem nebo kvalifikovaným časovým razítkem a resortní zaručenou nebo uznávanou elektronickou pečeti poskytovatele, nebo
- b) resortním zaručeným elektronickým časovým razítkem nebo kvalifikovaným časovým razítkem a uznávaným nebo resortním elektronickým podpisem zdravotnického pracovníka, který ji vyhotovil, pokud je podpis vytvořen na základě certifikátu obsahující identifikaci poskytovatele zdravotních služeb.

Hlavní novinky návrhu zákona o elektronizaci zdravotnictví (doprovodná novela zákona o zdravotních službách)

Vyhláška o resortních referenčních statistikách

„§ 73a

(1) Statistický ústav zpracovává a zveřejňuje resortní referenční statistiky v oblastech, kterými jsou

- a) makroekonomické charakteristiky zdravotnictví,
- b) místní, časová a kapacitní dostupnost zdravotních služeb, jejich personální zabezpečení a technické a věcné vybavení,
- c) ukazatele kvality zdravotních služeb,
- d) ukazatele výkonnosti poskytovatelů,
- e) ukazatele zdravotního stavu obyvatel a
- f) ukazatele kvality a výkonnosti preventivních programů.

(2) Statistický ústav zpracovává referenční statistiky podle odstavce 1 v rozsahu seznamu konkrétních referenčních statistik stanoveného prováděcím právním předpisem podle § 78 písm. f). Statistický ústav ke konkrétním referenčním statistikám zveřejní metodiku výpočtu, včetně určení zdroje údajů a základní interpretace konkrétní resortní referenční statistiky.

(3) Statistický ústav zveřejňuje resortní referenční statistiky, včetně metodiky podle odstavce 2, a podmínky použití datových sad na svých internetových stránkách.“

Navazující legislativní práce

Tvorba prováděcích vyhlášek

Návazně na nová prováděcí ustanovení „změnového“ zákona probíhá tvorba novel prováděcích právních předpisů, resp. tvorba nové vyhlášky MZ ČR

Konkrétně probíhají legislativní práce na:

- 1) Novele vyhlášky MZ č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci,
- 2) Novele vyhlášky MZ č. 373/2016 Sb., o předávání údajů do Národního zdravotnického informačního systému
- 3) Tvorbě vyhlášky MZ o resortních referenčních statistikách.

Děkuji za pozornost.

Kontakt:

Mgr. JUDr. Vladimíra Těšitelová
Statutární zástupce ředitele ÚZIS ČR
Vladimira.Tesitelova@uzis.cz